

SOTSIAALMINISTEERIUM

Soolise võrdõiguslikkuse monitooring

2022

Kertu Põial

ÜKP fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskus

20.12.22

Monitooringu taust

- Monitooring uurib naiste ja meeste hoiakuid, kogemusi ja käitumist erinevates eluvaldkondades ja jälgib muutuseid.
- Järjekorras kuues monitooring, esimene aastal 2003, võrdlused alates 2009. aastast
- 2147 Eesti elanikku vanuses 15+

Monitooringu tellis Sotsiaalministeerium, viis läbi Kantar Emor ja rahastati Norra toetuste projektist

Monitooring

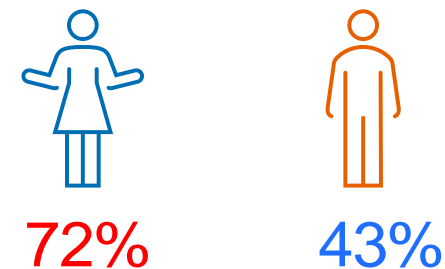
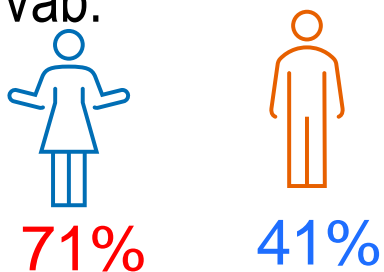
- Teemad monitooringus:
 - võrdväarsus ühiskonnas (meeste ja naiste rolli erinevates elusfäärides, hoiakud seksuaal- ja soovähemuste suhtes);
 - hariduselu ja oskused;
 - tööelu, pereelu ning töö ja pereelu ühitamine;
 - otsuste tegemine nii poliitikas kui ka majanduses;
 - leibkonna ja isiklik majanduslik toimetulek ja ressursside jaotus;
 - lähisuhtevägivald;
 - seksuaalvähemused
 - soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku institutsiooni tuntus ja valmisolek pöörduda

Võrdväarsus ühiskonnas

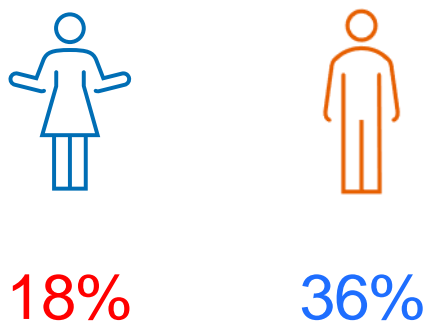
- 82% elanikest peab ühiskonda, kus naised ja mehed on võrdsed, heaks ühiskonnaks
- 61% elanikest usub, et naiste ja meeste võrdõiguslikkusest võidavad ka mehed
- Põhimõtteline positiivne hoiak ei väljendu alati elulistes küsimustes ja käitumises:
 - Näiteks pea kolmandik vastajatest endiselt, et mehed on paremad juhid kui naised
 - Kolmandik nii meestest kui ka naistest peab meest pere peamiseks toitjaks.

Mehed hindavad naiste olukorda paremaks kui naised ise:

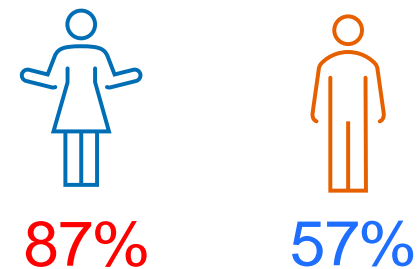
- Meeste positsioon ühiskonnas on parem kui naistel arvab:
- Tööelus on meestel paremad võimalused

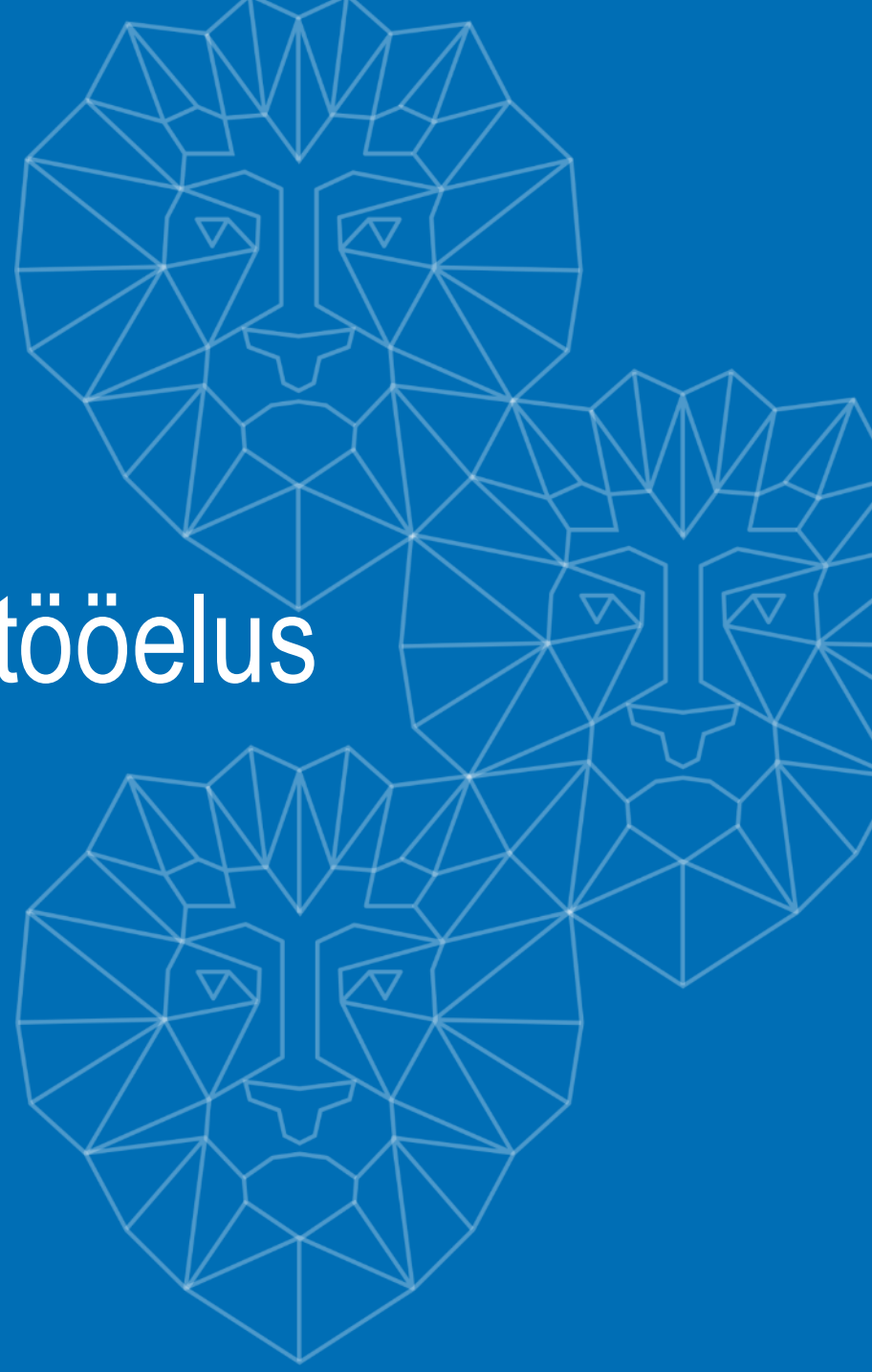
- Naiste ja meeste positsioon on võrdväärne arvab:

- Naistel on kahekordne töökoormus, nad töötavad nad nii kodus kui tööl:

Segregatsioon hariduses ja tööelus

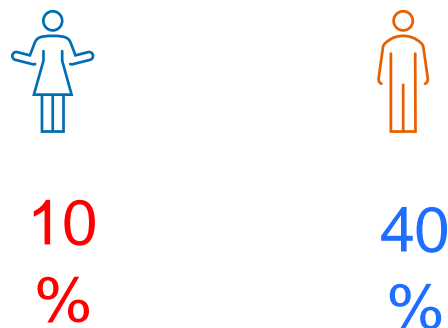

Segregatsioon hariduses ja tööelus

- Hariduse, tervishoiu ja sotsiaalhoolekande valdkonnas töötab:

- Teaduse, inseneriteaduse, tehnoloogia ja matemaatika valdkonnas töötab:

- Mehed saavad hooldamisega seotud töökohtadel hakkama sama hästi kui naised:

- Naised saavad tehnilisi oskusi nõudvatel töökohtadel hakkama sama hästi kui mehed:

Segregatsioon hariduses ja tööelus

- Eesti ülikoolide tehniliste erialadel õpivad enamasti mehed (üle 70%) ning hariduse, tervise ja heaolu, humanitaaria ja kunstide valdkondades õpivad enamasti naised (üle 60%). Selline sooline lõhe on ka kutsehariduses.
- Tasemeõppes õppijatest 68% on märganud, et **kiusatakse neid õpilasi, kes ei käitu nagu tavaliselt tema soo esindajalt eeldatakse**, ning 56% on märganud oma **koolis kasutatavates õppematerjalides soolisi stereotüüpe**.

Segregatsioon hariduses ja tööelus

- Vaid veidi üle poole (54%) elanikest nõustub:
 - et poistel ja tüdrukutel **ei** peaks olema lasteaia erinevad mängualad ja tegevused (54%),
 - et tüdrukutele ja poistele **peaks** koolis õpetama samu õppeaineid ühesugusel viisil (59%)
- Monitooringust tulevad välja konservatiivsed hoiakud, mille kohaselt pigem poisid:
 - võiksid osata tehnikaga ümber käia (poisid 27%, tüdrukud 4%)
 - autot juhtida (poisid 19%, tüdrukud 6%)
 - olla ettevõtlikud (poisid 20%, tüdrukud 13%)
- Pigem tüdrukutele vajalikeks oskusteks peetakse:
 - oskust süüa teha (tüdrukud 29%, poisid 11%),
 - koristada (tüdrukud 17%, poisid 7%)
 - oma välimuse eest hoolitseda (tüdrukud 23%, poisid 8%).

Võrdsus pereelus ning majanduslik iseseisvus

Kodused tööd

- Hoiakute tasandil väärtustavad Eesti elanikud võrdsust kodutööde tegemisel, kuigi praktikas ei pruugi see veel alati välja tulla
- Koduste tööde eest peaks peamiselt vastutama naine nõustub 17% naised ja 18%. 2009: 29% naised ja 37% mehed
- Naised vastutavad enamasti majapidamistöote eest (riiete korrashoid, koristamine, söögitegemine jne) ja tegelevad korralduslike ja planeerivate küsimustega (nt ühise vaba aja veetmise planeerimine, **kooli ja lasteaia suhtluse ülevõtmine**), samas kui mehed vastutavad koduste remonditööde ja auto korrashoiu eest ning teevad enam kiireid ja lihtsaid tegevusi, nagu prügi väljaviimine.

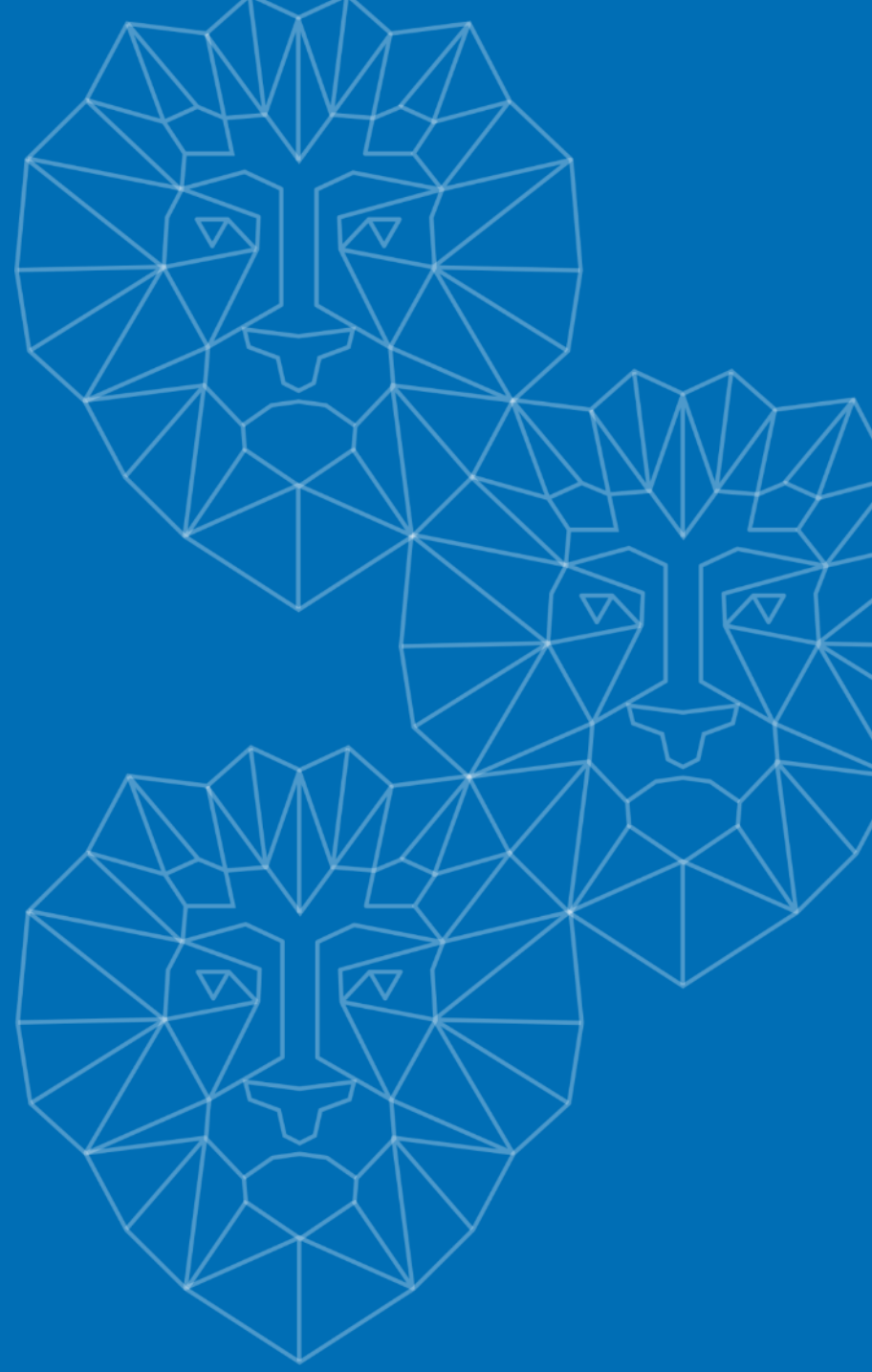
Kodused tööd

- 2021. aasta monitooringus tuleb selgelt välja, et mehed on varasemaga võrreldes vähem nõus sellega, et naistel on topelt koormus (töötavad nii kodus kui ka tööl), samas kui naised näevad oma koormust endiselt sama suurena.
- Meeste puhul mängib rolli meestele osaks saav ühiskondlik heakskiit, kui nad teevad midagi, mis traditsiooniliselt ei ole olnud meeste roll.

Pere majanduslik toimetulek

- Meeste hulgas on rohkem neid, kes peavad pere majandusliku toimetuleku tagamist peamiselt või ainult mehe ülesandeks (20% vs. 11% naistest).
- Naised arvavad sagedamini, et tegemist on ühise ülesandega (86% vs. 78% meestest). Suuremad erinevused ilmnevad eestlaste ja muust rahvusest elanike hinnangutes.
- Mõnest pereliikmest sõltub 23% naistest ja 16% meestest, abikaasast/elukaaslasest sõltub 15% naistest ja 4% meestest

Võrdsus otsustamisel

Võrdsus otsustamisel

- **85% naistest ja 72% meestest arvab, et naiste osalemine poliitikas on vajalik erinevate huvide paremaks esindamiseks.**
- Umbes kolmandik nii meestest kui ka naistest arvab, et naised on meestega võrreldes vähem huvitatud vastutavatest ametikohtadest.
 - Naiste hulgas on võrreldes meestega oluliselt rohkem neid, kes väitega ei nõustu (62% vs. 54%).
- Mehed arvavad rohkem, et naistel pole piisavalt teadmisi ja oskusi, et olla poliitikas vastutavatel kohtadel

Võrdsus otsustamisel

- Seisukohad naiste osaluse suurendamise suhtes **ettevõtete juhtivatel kohtadel** ei ole nii toetavad. Seda, et ettevõtetele oleks kasulik, kui juhtivatel kohtadel oleks praegusest rohkem naisi, leiab 36% meestest ja 56% naistest.
- Naiste hulgas on võrreldes meestega oluliselt rohkem neid, kes leiavad, et poliitikute ja juhtide hulgas peaks olema sooline tasakaal.
- Meeste jaoks on see vähem oluline, kõige vähem oluliseks peavad nad soolist tasakaalu eraettevõtete tippjuhtide seas.

SOTSIAALMINISTEERIUM

Aitäh

